

Skorpa kirke © Olav Austlid/Troms fylkeskommune

Fjellkvitkurle *Pseudorchis straminea* © Karl-Birger Strann

Reinrose *Dryas octopetala* © Per K. Bjørklund

Brudespore *Gymnadenia conopsea* © Bo Eide

Radflangre *Epipactis atrorubens* © Karl-Birger Strann

Dolomittberg på Nøklan © Bo Eide

Skorpa - Nøklan landskapsvernområde

Skorpa, Nøklan og Høyholman ble vernet som landskapsvernområde med plantelivsfredning 4. juni 2004. Formål med vernet er å bevare natur- og kulturlandskapet med naturtyper og planteliv.

Natur og kultur

Berggrunnen på Høyholman, mesteparten av Nøklan og sørøstre del av Skorpa er ren dolomitt. Den hvite dolomitten ligger mange steder helt oppe i dagen og danner et karakteristisk landskap med spesielle formasjoner, strandberg og frodige rasmarker. Den kalkrike berggrunnen skaper også vekstvilkår for kalkelskende planter. I kalkskogene, rasmarkene og på strandbergene finner man blant annet krypsivaks, radflangre, brudespore, fjellkvitkurle, gulsildre og reinrose. Et gunstig klima gjør at mange planter finnes nær sin nordgrense her. En av disse er gjeldkarve som krever både varme og lys.

Gårdene i landskapsvernområdet ligger alle på steder der berggrunnen er dekket av lag med løsmasser. Gårdsdrifta har i dag opphørt, men

tidligere slått og beitebruk har gjort at det fortsatt finnes kulturbetinget vegetasjon i området.

Slåttemark er en naturtype som i dag er truet i Norge. Slåttemarkene er avhengig av regelmessig slått på tradisjonelt vis, for at de ikke skal gro igjen. Gjengroing gjør i dag at slåttemarkene er i ferd med å forsvinne fra landskapsvernområdet. Dette er en trussel mot verneverdiene.

Forvaltningsmyndigheten har ansvar for tiltak mot påvirkning som truer verneformålet.

Kulturhistorien i landskapsvernområdet er dokumentert ved funn av kulturminner helt tilbake til yngre steinalder. Det er funnet steinaldertufter både på Skorpa, Nøklan og Høyholman. Det finnes også spor etter bosetning fra jern- og mellomalder,

i tillegg til kulturminner fra nyere tid. Mange av kulturminnene er samiske. Kirka fra 1850 var den eneste bygningen som sto igjen på Skorpa etter brannhøsten i 1944. På Skorpa ligger også flere fredete kirkegårder, og en gammel vei med fyllinger og stikkrenner av tørrmur.

Tradisjonelt har folk livnært seg av jordbruk og fiske, men også håndverk som båtbygging var en viktig næringsvei. Lohkhal-Issat (1812-1890), som bodde på Nøklan, bygde i sin tid 120 åttringer og en mengde småbåter av lokalt virke.

Opplevelser og friluftsliv

Så lenge du ferdes hensynsfullt, følger vernebestemmelsene og ikke legger igjen avfall er du velkommen i verneområdet.

Skorpa - Nøklan Protected Landscape

Skorpa, Nøklan and Høyholman was designated as a protected landscape area with protection of plant life on 4 June 2004.

Nature and Culture

The bedrock on Høyholman, most of Nøklan and the south east part of Skorpa is dolomite. In many places it forms characteristic outcrops, beach rock and screes. The bedrock provides ideal conditions for calcium loving vegetation. For example, rolland's bulrush (*Trichophorum pumilum*), dark red helleborine (*Epipactis atrorubens*), fragrant orchid (*Gymnadenia conopsea*), small-white orchid (*Pseudorchis straminea*), yellow saxifrage (*Saxifraga aizoides*) and mountain avens (*Dryas octopetala*) can be found in the calcium woods, screes and on beach rock. A favourable climate makes it possible for many southern species to have their northern range here. One such species is burnet saxifrage (*Pimpinella saxifraga*) which requires both warmth and light. Burnet saxifrage is not present further north in Norway.

Farms are situated where the bedrock is covered by a layer of soils. Farming is no longer carried out in the area but earlier activity has led to vegetation typical of hay fields and grazing areas. Hayfields are a habitat which is under threat in Norway as traditional farming has declined and the habitat is dependent on traditional cutting of grass to maintain an open habitat allowing growth of characteristic species. The nature management authority has the responsibility of implementing management to restore and maintain threatened habitats.

The cultural history in the area is documented by finds of relics as far back as the younger Stone Age on all 3 islands. There are also relics from habitation in the Iron and Middle Ages as well as more recent finds. There is a church on Skorpa which was built in

1850. The church is the only building on the islands which survived the German army's use of scorched earth policy during their withdrawal in the autumn of 1944. There are also several protected graveyards on Skorpa as well as an old dry stone road with dry stone drains. Inhabitants have traditionally relied on farming and fishing as well as handicrafts such as boat building. Lohkhal-Issat (1812 - 1890) lived on Nøklan and built 120 traditional fishing boats 'åtrringer' (eight oars) as well as many smaller boats which were used in the local area.

Adventure and Leisure Activities

You are welcome to enjoy the protected area as long as you act responsibly, follow the regulations and do not leave rubbish in the area.

Tegnforklaring/Legend

- Traktorveg, sti / Tractor road, footpath
- Landskapsvernområde / Protected landscape
- Veg / Main road
- ▨ Plantefredning / Plant conservation area

Bruk, ferdsel og regelverk

- Det er ikke tillatt å gjøre tekniske inngrep som kan endre landskapets art eller karakter. Verneforskriften beskriver dette mer detaljert. Kontakt Fylkesmannen om du er i tvil.
- I området med plantelivsfredning er det forbudt å skade eller ødelegge kalkbetinget vegetasjon og kulturbetinget vegetasjon.
- Det er fri ferdsel etter friluftslovens bestemmelser i landskapsvernområdet.
- Vernebestemmelsene regulerer ikke bålbrekking så lenge dette ikke skader verneverdiene. Husk at brannvernløvgivningen har et generelt forbud mot å bruke åpen ild i eller i nærheten av skogsmark i tidsrommet fra 15. april til 15. september.
- Hund skal sikres etter hundelovens bestemmelser. Så lenge kommunen ikke har fastsatt forskrift om utvidet båndtvang er båndtvangstiden fra og med 1. april til og med 20. august. Vær uansett varsom med å slippe hund så lenge det er sau på beite i området. Du er selv ansvarlig hvis hunden din gjør skade.
- Jakt og fangst er tillatt etter viltlovens bestemmelser. For å jakte på eller fra land må du ha tillatelse fra grunneier.
- I samsvar med viltloven er det kun grunneierne som kan plukke egg og sanke dun.

Use, traffic and regulations

- No activity is allowed that can change the character of the landscape. The full regulations for the protected area describe this in more detail.
- In the plant protected area, it is prohibited to damage or destroy calcium rich plants and plants characteristic of the cultural landscape.
- Access is open to all following the Countryside Act regulations.
- Open fires are allowed as long as they do not damage the cultural landscape qualities. Open fire is prohibited in, or nearby woods from 15 April – 15 September.
- Owners are responsible for their dogs. Dogs must be on a lead between 1 April and 20 August. Some district authorities may regulate that dogs must be on leads for a longer time period. Do not release your dog in areas where sheep are grazing.
- Hunting and fishing is allowed according to the Wildlife Act. Permission is required from the landowner for hunting on, or from land.
- According to the Wildlife Act, only landowners can collect eggs for consumption and down from eider duck.

